

LAKIALOITE 65/2009 vp

Laki ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnalle

Tämä lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle HE 106/2009 vp.

Aseturvallisuutta on edistettävä. Yhteiskunnan ei tule sallia yleiselle turvallisuudelle vaarallisia harrastuksia. Aselakiuudistuksessa on oikeansuuntaisia elementtejä. Toimet eivät kuitenkaan ole läheskään riittäviä. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden edistämiseksi on aselakiin syytä tehdä seuraavat muutokset:

1. Käsiaseiden käyttö on siirrettävä yksinomaan ampumaseuroihin. Käsiaseiden löysän lupakäytännön jatkaminen ei ole perusteltua ainoastaan riistaeläinten lopettamiseen tarkoitettujen aseiden vuoksi. Muuhun kuin metsästyksen tai ampumaurheiluun soveltumattomat aseet on saatava pois kierrosta. Myöntämällä käsiaseiden hallussapitoluvat ainoastaan ampumaurheilua harrastaville seuroille estetään myös tähän tarkoitukseen sopimattomien aseiden leviäminen. Käsiaseen hankkimisluvan voisi yksityishenkilö saada ainoastaan rekisteröidyn ampumaseuran yhteisöluvun kautta. Lupia ei tule myöntää muille kuin urheiluammuntaan hyvin soveltuville aseille.

2. Ampumaurheiluun tarkoitettujen käsiaseiden säilytys on siirrettävä ampumaseuroihin. Käsiaseita ei ole mitään syytä säilyttää kodeissa. Ampumaseurat on jatkossa organisoitava uudelleen siten, että niillä on materiaaliset ja taloudelliset edellytykset huolehtia ampumaseiden turvallisesta säilytyksestä lukituissa tiloissa. Yhteiskunnan turvallisuutta ei paranna lainkaan se, jos jokainen vastaantulija voi kantaa kassissaan tai taskussaan harrastusvälineek-

si tarkoitettua tuliasetta. Ampuma-aseita ei ole mitään syytä käyttää muuhun kuin aseluvalla myönnettyyn tarkoitukseen.

3. Kaikki aseluvat on myönnettävä määräaikaisina, korkeintaan viideksi vuodeksi kerrallaan. Tämä koskee niin ampumaurheilu- kuin metsästysaseita. Myös kaikki lain voimaan tullessa voimassa olevat luvat on uusittava. Lupien säännöllisellä uusimisella poliisi, terveysturvaviranomaiset ja ampuma- ja metsästysseurat voivat riittävästi valvoa, ettei aseharrastuksesta koidu vaaraa sivullisille. Seurojen, poliisin ja terveysturvaviranomaisten sujuvalla yhteistyöllä voidaan parhaassa tapauksessa estää viimeaikaisten ampumatapausten toistuminen.

4. Yhdelle henkilölle myönnettävien aselupien määrää on syytä rajoittaa. Suurten käsiaseiden määräinen kasautuminen yksityisille ihmisille voi olla vaarallista. On tapauksia, joissa henkilöillä on aseiden keräily tai muun syyn vuoksi hallussaan jopa satoja aseita. Poliisin pommiryhmä on joutunut tyhjentämään hengenvaaralliseksi asevarastoiksi muuttuneita asuntoja. Ruotsissa on henkeä kohti myönnettävien aselupien määrää rajoitettu kymmeneen ampumaurheilun osalta ja neljään metsästyksen osalta. Samanlainen rajoitus on syytä ottaa käyttöön myös Suomessa.

Suomessa on yli 1,5 miljoonaa pienasetta, mikä on asukasta kohti enemmän kuin missään muussa EU-maassa. Euroopan ulkopuolelta Suomen edelle menevät vain Yhdysvallat ja Jemen. Aseiden hallussapito kodeissa aiheuttaa turhia riskejä, loukkaantumisia ja kuolemia. Ampuma-aseet ovat erittäin tehokkaita ja vaarallisia väkivallan-

tekovälineitä. Yksi pikaistuksissa ammuttu laukaus riittää tappamaan. Aseiden joutuminen niin sanotusti väriin käsiin on sitä todennäköisempää, mitä enemmän yhteiskunnassamme on aseita. Aseiden ja aseenkantolupien valvonta on sitä vaikeampaa, mitä enemmän aseita on liikkeellä.

Aseiden määrällä ja asesurmilla on selkeä yhteys, mikä on vahvistettu mm. Toronton yliopiston tutkimuksissa. Dunblanen lastentarhasurmien jälkeen Isossa-Britanniassa kiellettiin käsiaseet yksityishenkilöiltä vuonna 1997. Ampuma-asesurmat ovat siellä harvinaisia, asukasluvuun suhteutettuna ampuma-aseisiin kuolee Suomessa vuosittain noin kaksikymmentä kertaa enemmän ihmisiä kuin Isossa-Britanniassa. Vuonna 2008 aseiden uhreina kuoli Suomessa lähes 200 ihmistä, joista yli kaksikymmentä tapon tai murhan seurauksena. Teollisuusmaissa

ampuma-asesurmat ovat Suomea yleisempiä vain Yhdysvalloissa, Sveitsissä ja Ranskassa. Ampuma-aseilla tehdään Suomessa itsemurhia kolmanneksi eniten maailmassa.

Ampuma-aseita on Suomessa käytetty esimerkiksi poliisisurmista, kettutarhaiskuissa, Helsingin ampumaratasurmista, erilaisten ryypyporukoiden välienselvittelyissä, Turun arvokuljetusryöstöissä sekä huume- ja moottoripyöräjengien välienselvittelyissä. Viime vuosien vakavimmat aseelliset rikokset olivat vuosina 2007 ja 2008 Jokelassa ja Kauhajoella kouluissa tapahtuneet joukkomurhat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä tammikuuta 1998 annetun ampuma-aselain (1/1998) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 ja 3 momentti, 3 §, 17 §:n 1 momentin 6 ja 8 kohta, 25 §, 27 §:n 3 momentti, 42 §:n 1 momentti, 43 §:n 1 momentin johdantokappale ja 7 kohta, 44 §:n 1 momentti, 45 §, 45 b §:n 2 momentti, 50 §:n 2 momentti, 53 §, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentti, 66 §:n 2 momentti, 67 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta, 69 ja 89 §, 103 §:n 9 kohta, 119 §:n 1 momentin 3 ja 7 kohta sekä 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 27 §:n 3 momentti, 43 §:n 1 momentin 7 kohta, 45 b §:n 2 momentti, 50 §:n 2 momentti, 54 §:n 2 momentti, 69 ja 89 § sekä 119 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 3 momentti laissa 601/2001, 25, 45 ja 53 § osaksi mainitussa laissa 601/2001, 42 §:n 1 momentti laissa 508/2009 ja 103 §:n 9 kohta laissa 532/2007, sekä

lisätään 18 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 601/2001, uusi 3 ja 4 momentti, lakiin uusi 19 a §, 43 §:n 1 momenttiin siitä mainitulla lailla 601/2001 kumotun 8 kohdan tilalle uusi 8 kohta, lakiin uusi 45 c ja d §, 46 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 53 a, 67 b, 106 b, 110 a—c, 112 b ja lakiin siitä mainitulla lailla 601/2001 kumotun 114 §:n tilalle uusi 114 § seuraavasti:

1—3 ja 17 §
(Kuten HE)

18 §

Luvanvaraisuus

Tämän lain 6 §:n 2 momentin 4—7 kohdassa ja 8 §:ssä tarkoitettujen ampuma-aseiden hallussapitolupaa, jota tarkoitetaan tämän lain

52 §:ssä, ei myönnetä luonnolliselle henkilölle. Hallussapitolupa voidaan myöntää ainoastaan rekisteröidylle ampumaseuralle yhteisölupana. Tämän lain käsiaseiden hankkimislupa, josta säädetään tämän lain 42 §:ssä, voidaan myöntää joko rekisteröidylle ampumaseuralle tai tällaiseen seuraan liittyneelle luonnolliselle henkilölle, joka täyttää tämän lain asettamat muut vaatimukset. Luonnollisen henkilön oikeus hankkiemiensa pienaseiden hallussapitoon rajoitetaan rekisteröidyn ampumaseuran urheilun harjoittamispaikoille. Ampumaseuralle myönnettävä lupa edellyttää, että lupaa hakeva seura tai seuran jäsen osoittaa ampumaseuran säilyttävän luvanvaraiset käsiaseet turvallisesti ja aseiden käytön jälkeen lukitussa tilassa ja että ampumaseura osoittaa omistamiensa ja hallinnoimiensa aseiden olevan laadultaan ja lukumäärältään tarkoituksenmukaisessa suhteessa seuran toimintaan. (*Uusi*)

Luonnolliselle henkilölle myönnettävien 6 ja 8 §:ssä tarkoitettujen ampumaurheiluaseiden hankkimislupien määrä rajoitetaan kymmeneen (10) voimassa olevaan lupaan hakijaa kohden ja luonnollisen henkilön metsästyslainsäädännössä sallittujen eläinten ampumista varten metsästysaseiden lupien määrä rajoitetaan enintään neljään (4) voimassa olevaan hankkimislupaan hakijaa kohden. (*Uusi*)

19 §

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

(24 kohta *poist.*)

19 a, 25 ja 27 §
(Kuten HE)

42 §

Hankkimislupa

Luvan ampuma-aseen ja sen osan hankkimiseen (*hankkimislupa*) antaa ja peruuttaa hakijan kotikunnan tai kotipaikan poliisilaitos tässä laissa säädetyn rajoituksen. Luvan erityisen vaaral-

lisen ampuma-aseen ja aseiden osan hankkimiseen antaa ja peruuttaa kuitenkin sisäasiainministeriö.

Hankkimislupa oikeuttaa myös aseiden ja aseiden osan väliaikaiseen hallussapitoon.

Hallussapitoluvasta säädetään 52 §:ssä.

43 §

Hyväksyttävät käyttötarkoitukset

Hankkimislupa voidaan antaa seuraaviin käyttötarkoituksiin 18 §:ssä säädetyn rajoituksen:

(7 ja 8 kohta kuten HE)

44—46 ja 50 §
(Kuten HE)

53 §

Määräaikainen hallussapito- ja hankintalupa ja lupaehdot

(*Poist.*) Ensimmäinen hallussapitolupa metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista, ampumaurheilua ja -harrastusta taikka näytöstä, kuvausta tai muuta vastaavaa esitystä varten annetaan luonnolliselle henkilölle 6 ja 8 §:ssä mainituista asetyypeistä koostuvaan ryhmään kuuluvaan ampuma-aseeseen enintään viiden vuoden määräajaksi. Kaikki luvan haltijalle tämän määräaikaisen luvan voimaassaoloaikana samaan aseryhmään kuuluviin ampuma-aseisiin annetut hallussapitoluvat annetaan määräajaksi, joka päättyy viimeistään samanaikaisesti ensimmäisen määräaikaisen luvan päättymisen kanssa. Sellaista työtä varten, jossa ampuma-ase on välttämätön, lupa annetaan kuitenkin enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Hankkimislupa 15 vuotta vaan ei 18 vuotta täyttäneen, luvan haltijan ampumaseuran hallussapidettäväksi tarkoitettua haulikon, yhdistelmäaseen, kiväärin tai pienoiskiväärin säilyttämistä ja kuljettamista varten, annetaan määräajaksi, joka päättyy viimeistään nuorimman rinnakkaisluvan haltijan täyttäessä 19 vuotta.

(2 mom. kuten HE)

53 a §

Harrastuksen jatkumisen osoittaminen

Luonnollisen henkilön, jolla on metsästyslainsäädännön mukaan sallittua eläinten ampumista, ampumaurheilua ja -harrastusta taikka näytöstä, kuvausta tai muuta vastaavaa esitystä varten 6 §:n 2 momentin 4—7 kohdassa tarkoitettun ampuma-aseen (*poist.*) voimassa oleva hankkimislupa, on viiden vuoden kuluttua luvan antamisesta ja tämän jälkeen viiden vuoden välein toimitettava lupaviranomaiselle:

(1—3 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

54, 55, 66—67 b, 69, 89, 103, 106 b, 110 a—
110 c, 112 b, 114 ja 119 §

(Kuten HE)

(1 mom. kuten HE)

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyjen ampuma-aseiden käyttö- ja hankintalupien voimassaolo päättyy viiden vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

(3 mom. kuten HE:n 7 mom.)

(4—7 mom. *poist.*)

Helsingissä 9 päivänä syyskuuta 2009

Annika Lapintie /vas
Pentti Tiusanen /vas